

See discussions, stats, and author profiles for this publication at: <https://www.researchgate.net/publication/331327127>

Електронні виставки архівних документів: сучасний стан та перспективи розвитку

Article · June 2018

CITATIONS

0

READS

5

1 author:

Nataly Vovk

Lviv Polytechnic

3 PUBLICATIONS 0 CITATIONS

SEE PROFILE

Some of the authors of this publication are also working on these related projects:

архівні запити, оцифрування [View project](#)

ВІСНИК

№ 5 (262)
травень
2018

КНИЖКОВОЇ ПАЛАТИ

Книжкова палата
України

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ЖУРНАЛ * ЩОМІСЯЧНИК * ЗАСНОВАНИЙ У СЕРПНІ 1996 р.

УДК 015:061.1](477)(051)

З М І С Т

КНИГОЗНАВСТВО. ВИДАВНИЧА СПРАВА

- УСТІННИКОВА О. Дослідження тематичної спрямованості публікацій
у періодиці України за розділами УДК 3

РЕЦЕНЗІЇ

- СЄДИХ В. Харківська еліта в бібліотечному просторі: 1885—1918 10

СОЦІОКОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ

- СЕНЧЕНКО М. Аксиоматична теорія соціальних систем 11
- ГОЛІВЕЦЬ В., СЕГОЛ Р. Редакторське опрацювання соціальних мереж:
підходи до створення контенту з метою формування позитивного іміджу компанії 17
- СЕНЧЕНКО О. "М'яка сила" книги в роки "холодної війни" 20

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

- МЕДВЕДСЬКА В. Використання інфографіки в сучасній бібліотечній установі 27
- ЯКУБОВА Т. Унікальні книжкові знаки у виданнях із фондів
французькою та польською мовами НБУВ 30

ШКОЛА СИСТЕМАТИЗАТОРА

- АХВЕРДОВА М., НАБХАН Ю. Особливості застосування запозичених нотацій
та загальних визначників основних характеристик в УДК 34

ЖУРНАЛІСТИКА ТА ЗМІ

- БУХТАТИЙ О. Роль і перспективи військово-цивільного партнерства у процесах
відродження локальної "бригадної" (фронтової) преси Збройних сил України 36

ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

- ВОВК Н. Електронні виставки архівних документів:
сучасний стан та перспективи розвитку 43

ЗА РУБЕЖЕМ

- ХАО Ч. Проекти будівництва публічних бібліотек Китаю 48

Співзасновники: Державна наукова установа "Книжкова палата України імені Івана Федорова", Харківська державна академія культури	Головний редактор Микола СЕНЧЕНКО Заступники головного редактора: Наталія ПЕТРОВА, Ірина ДАВИДОВА	Журнал "Вісник Книжкової палати" Атестаційною колегією Міністерства освіти і науки України віднесено до наукових фахових видань України в галузі соціальних комунікацій (наказ МОН України від 16.05.2016 № 515)
---	---	---

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

СЕНЧЕНКО Микола Іванович — доктор технічних наук, професор (голова редколегії), Україна

ДАВИДОВА Ірина Олександрівна — доктор наук з соціальних комунікацій, професор
(заступник голови редколегії), Україна

АСЕСВ Георгій Георгійович — доктор технічних наук, професор, Україна

ІЛЬГАНАСЬВА Валентина Олександрівна — доктор історичних наук, професор, Україна

КАЛАКУРА Ярослав Степанович — доктор історичних наук, професор, Україна

КАРТАШОВ Роберт Петрович — доктор технічних наук, професор, Україна

КИРИЧОК Петро Олексійович — доктор технічних наук, професор, Україна

КУЛЕШОВ Сергій Георгійович — доктор історичних наук, професор, Україна

ЛОПАТОВСЬКА Ірена — доктор філософії, доцент, США

МАРКОВА Вікторія Анатоліївна — доктор наук з соціальних комунікацій, професор, Україна

МАТРЮХІН Геннадій Іванович — доктор історичних наук, професор, Росія

НЕШИТОЙ Василь Васильович — доктор технічних наук, професор, Республіка Білорусь

ТЕРЕМКО Василь Іванович — доктор наук з соціальних комунікацій, професор, Україна

ТРІЩУК Ольга Володимирівна — доктор наук з соціальних комунікацій, професор, Україна

ШЕЙКО Василь Миколайович — доктор історичних наук, професор, Україна

ШЕМАЄВА Ганна Василівна — доктор наук з соціальних комунікацій, професор, Україна

**Рекомендовано до друку вченою радою Книжкової палати України
протокол від 30.05.2018 № 5**

Відповідальна за випуск Наталія ЖДАНОВА
Коректура Євгенія ПАНЧЕНКО
Комп'ютерні складання та верстання Аеліта АЛЕКСАНЯН

<i>Використання у будь-якій формі матеріалів, що опубліковані в журналі, узгоджується з редакцією. Посилання на видання обов'язкові. Авторські ори- гінали не повертаються. Редакція не завжди по- діляє точку зору авторів статей.</i>	Редакція, видавець і виготовлювач Державна наукова установа "Книжкова палата України імені Івана Федорова" Адреса: просп. Ю. Гагаріна, 27, Київ, 02094 Тел.: (044) 292-01-34 (приймальня), (044) 292-30-11 (редакція) Факс: (044) 296-71-15 E-mail: visnyk@ukrbook.net	© Книжкова палата України, 2018 © В. Кузьменко, художнє оформлення обкладинки, 2005
--	---	--

ІНФОРМАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

УДК 069.53-028.27:930.253

Наталія Вовк,

кандидат історичних наук
старший викладач кафедри соціальних комунікацій
та інформаційної діяльності НУ "Львівська політехніка"

Електронні виставки архівних документів: сучасний стан та перспективи розвитку

Статтю присвячено огляду наявних електронних виставок на сайтах провідних архівів України. Подано класифікацію електронних архівних виставок; проаналізовано основні етапи та особливості їхнього створення; наведено позитивні результати оцифрування документів для електронних виставок.

Ключові слова: електронна виставка, архівний фонд, оцифрування, сайти архівних установ, онлайн-сервіси.

Постановка проблеми. Важливу роль у розбудові сучасної України та її подальшому духовному розвитку відіграють історико-культурні пам'ятки. Чільне місце серед них належить документам Національного архівного фонду як джерелу історичних фактів і пам'яті українського народу. Сьогодні зростає увага до таких ресурсів, адже зіставлення історичних фактів минулого і сучасності дає змогу краще проаналізувати причини поразок і перемог нашої держави на шляху боротьби за незалежність.

Актуальність теми. Нині користувачі все частіше послуговуються не лише цифровими, а й оцифрованими матеріалами. Важливий напрям діяльності становлять проекти з оцифрування архівних фондів, спрямовані на кодування даних для систематичного аналізу. Реалізація цього завдання допоможе зберегти й представити широкій аудиторії унікальний архівний матеріал, а також дасть змогу провадити відкритий історичний пошук. Створення електронних публікацій значущих архівних джерел і подальша організація віддаленого доступу до них є вагомим чинником розвитку наукових знань й інструментом для роботи істориків, сучасних політологів, юристів, політиків тощо.

Електронні виставки як засіб комунікаційної діяльності розглянуто у роботах Т. Курченко [10], Г. Папакіна [12], А. Алексєнко [1], С. Туровської та І. Смоляр [13], Г. Боряка [3], І. Тюрменко [14]. Попри значну кількість наукових публікацій щодо електронних виставок, зауважимо, що автори більшості праць розглядають їх у контексті застосування в бібліотечній сфері. Аспекти оцифрування документів, зокрема архівних, досліджували О. Гаранін [7], І. Лобузіт [11], І. Косяк [9]. Сучасні фахівці розглядають особливості нових форматів даних в умовах впровадження інформаційних технологій, визначають основні етапи

оцифрування архівних документів тощо. Проте електронним експозиціям архівних матеріалів присвячено лише окремі дослідження.

Закордонні науковці, які вивчають проблему оцифрування архівних матеріалів, запропонували кілька способів трансформації традиційного архіву в електронний. Зокрема, Sanz Carabello стверджує, що наявність архівів у соціальних мережах, а також віртуальне представлення їхніх фондів (віртуальні виставки), доступні через веб-сайти профільних установ, наближають ці ресурси до користувачів і сприяють популяризації історичної спадщини [17].

Мета статті — розглянути основні засоби створення електронних виставок та представити їх комплексну класифікацію. Для досягнення мети розв'язано такі завдання: проведено огляд сфер використання електронних виставок та подано їх критичний аналіз; визначено основні критерії класифікації електронних виставок історичних документів; розроблено власну класифікацію віртуальних експозицій та розглянуто основні сервіси для їхнього створення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні електронні виставки архівних документів є найефективнішою формою забезпечення користувачів ретроспективною інформацією, а також дієвим інструментом дистанційного обслуговування.

Цифрові виставки архівних джерел варто розглядати як створену за допомогою засобів web-технологій експозицію в мережі Інтернет, що складається з віртуальних образів спеціально дібраних і систематизованих документів, які репрезентують віддаленим відвідувачам для ознайомлення та використання (схема 1) [13].

Схема 1. Класифікація електронних виставок

Для розроблення плану проведення електронних бібліотечних виставок Л. Туровська та І. Смоляр запропонували взяти за основу план роботи традиційної експозиції [13].

Враховуючи цю пропозицію та часткову модифікацію етапів, план підготовки та проведення електронної архівної виставки передбачає такі етапи:

- попередній вибір, уточнення та узгодження теми;
- ознайомлення з джерелами за темою;
- залучення (за потреби) профільних науковців-консультантів для поглибленого розкриття тематики та її наповнення;
- відбір актуальних документів за галузевим напрямом;
- добір друкованих документів з архівних фондів;
- перегляд, аналіз та групування відібраних матеріалів;
- застосування додаткових елементів;
- складання преамбули (інформаційного супроводження), що розкриває інформаційний зміст електронної виставки;
- добір звукового (музичного) супроводу (у разі потреби);
- добір дизайнерських та естетичних засобів розміщення друкованих документів (кольорової гами тощо).

При створенні віртуальної архівної виставки слід врахувати, що вона має бути мобільною, компактною, змістовною, слугувати орієнтиром у загальному потоці архівної інформації.

Поняття "виставкової мобільності" розглядаємо як здатність експозиції до розширення завдяки новим матеріалам, тобто електронна виставка — це "живий організм", який може "зростати" і доповнюватися новими матеріалами.

Компактність виставки залежить від обґрунтованого відбору архівних документів, для чого потрібно чітко визначити критерії їхнього пошуку, що допоможе максимально розкрити зміст майбутньої експозиції. Проте компактність не повинна призводити до зменшення змістовності.

Змістовність електронної виставки передбачає її якнайширше інформаційне наповнення: архівні матеріали (фото, документи, відеофільми тощо) мають якомога точніше відбивати зміст експозиції. Користувач, який переглядає електронну виставку, має отримати вичерпну інформацію з конкретного питання.

Віртуальна експозиція слугуватиме цінним джерельним ресурсом насамперед для істориків, політиків та інших науковців, котрі використовують архівні матеріали для досліджень, а також утвердження української державності на політичному, інституційному та міжнародному рівнях.

Основними елементами електронної виставки є зоровий ряд і текст.

Зоровий ряд представлено ілюстративним матеріалом (ілюстраціями, картами, фотографіями тощо). Текст, що супроводжує і розкриває зоровий ряд, складається з цитат, анотацій, біографічних довідок і, власне, тексту документів.

Сьогодні на ринку програмного забезпечення запропоновано низку продуктів, які варто застосувати для створення віртуальних експозицій: Calameo, PhotoPeach, Prezi, Dipity тощо.

Calameo — це сервіс для миттєвого створення інтерактивних публікацій в Інтернеті для читання з комп'ютера. Водночас робота з ними подібна до роботи з паперовими документами: можна перегорнути сторінки, відзначити цікаві місця, збільшувати масштаб зображення. До основних переваг Calameo належать такі можливості:

- додавання інтерактивного контенту;
- аналіз поведінки читачської аудиторії;
- популяризація публікації (електронної виставки);
- відображення публікації на конкретному сайті;
- поширення публікації через соціальні мережі.

Зручним інструментом для створення слайд-шоу є онлайн-сервіс PhotoPeach. Використовуючи його засоби, можна сформувати з фотографій презентацію, додавши до неї музичний супровід і коментарі. Перевагою PhotoPeach є відсутність спеціальних вимог до фотографій, оскільки при завантаженні всі файли автоматично масштабуються до потрібних розмірів. Єдиною умовою для застосування сервісу є формат зображень — лише JPG, JPEG, PNG, GIF.

Сервіс Prezi призначений для створення медіа-презентацій. Його інструментарій надає можливість наближати й віддаляти слайди, створюючи тривимірний ефект. Prezi доцільно використовувати для підготовки виставки-презентації, невеликих оглядів тощо. Матеріал можна згорнути в одне зображення і, збільшивши певний слайд, зробити акцент на важливому тексті, слові, ілюстрації [2].

Основним недоліком цього сервісу, як і низки інших, є потреба підключення до Інтернету та англійський інтерфейс. Прези вирізняють певні переваги, це:

- хмарний сервіс для створення презентацій;
- нелінійна структура;
- велика бібліотека якісних шаблонів для презентацій;
- якісні шрифти;
- динаміка, зумування, візуальні ефекти;
- можливість імпортувати зображення, відео, презентації PowerPoint.

Для відображення хронологічних подій, інформацію про які збережено в архівних фондах, доцільно застосовувати онлайн-сервіс Dіpity. Цей інструмент дає змогу представити події, явища чи факти в прив'язці до часу. Dіpity є одним із найфункціональніших у своїй категорії, адже допомагає створювати хронологічні послідовності, які можна переглядати в кількох варіантах: у тайм-лінії, фотоальбомах, простому текстовому списку подій і навіть на карті, якщо при створенні вказано географічну прив'язку для кожної події. Такий нюанс вкрай важливий для архівних документів загальноукраїнського значення (матеріали, присвячені незалежності України, її розбудові та утвердженню на політичному, інституційному й міжнародному рівнях).

Особливістю Dіpity є можливість його інтеграції з найпопулярнішими онлайн-сервісами та джерелами інформації. Отже, сервіс створення інтерактивних хронологічних стрічок дає змогу застосувати сучасний, динамічний і зручний спосіб представлення архівних даних у межах проведення презентації тематичної виставки.

Певним недоліком таких сервісів є обмеження на фотографування архівних матеріалів. Для створення персональних віртуальних тематичних виставок користувачі повинні мати не лише дозвіл на копіювання

архівних джерел, а й портативний сканер, призначений для оцифрування текстів і зображень, що дасть змогу швидко опрацювати великий обсяг різноманітних документів (від фотографій до важливих рукописних архівних документів).

Фахівці Національного архівного фонду України вже розпочали роботу з оцифрування культурної спадщини. На сайтах державних обласних архівів розміщено окремі електронні тематичні виставки у розділах "Документальні виставки он-лайн". Проте їх кількість незначна, що спричинено браком належного фінансування та робочого часу архівістів, залучених до виконання цього процесу.

Згідно з результатами, представленими в табл. 1, в Україні на початок лютого 2018 року функціонувало 687 електронних виставок, розміщених на сайтах обласних архівів. Окремі експозиції не відповідають наведеним вище ознакам, зокрема часто порушуються вимоги компактності та змістовності, хоча вони взаємозалежні. На певних сайтах не повністю розкрито зміст віртуальної тематичної виставки, тоді як дотримано принцип компактності.

Аналізуючи кількість тематичних електронних виставок за регіонами України, варто зазначити, що найбільше їх на сторінці Державного архіву Львівської області (98). На сайті Державного архіву Кіровоградської області представлено 75 онлайн-експозицій, а в інших обласних архівах їх кількість коливається в межах 3—48. Найменшу кількість віртуальних виставок зафіксовано в Державному архіві Тернопільської області (3) та у Державному архіві Черкаської області (5).

Таблиця 1

**Кількісна характеристика тематичних електронних виставок
в обласних архівах України**

Ч. ч.	Назва архіву	Обсяг фонду	К-сть тематичних електронних виставок
1.	Державний архів Вінницької області	5 620 ф., 1 459 997 од. зб.	12
2.	Державний архів Волинської області	4 874 ф., 1 203 644 од. зб.	14
3.	Державний архів Дніпропетровської області	4 469 ф., 1 732 891 од. зб.	15

Продовження таблиці 1

4.	Державний архів Донецької області	11 069 ф., 1 946 457 од. зб. (станом на 01.01.2014)	13 (на веб-сайті Донецької облдержадміністрації)
5.	Державний архів Житомирської області	9 277 ф., 1 431 302 од. зб.	37
6.	Державний архів Закарпатської області	1 375 742 од. зб. (станом на 01.01.2015)	10
7.	Державний архів Запорізької області	7 909 ф.; 2 089 845 од. зб.	77
8.	Державний архів Івано-Франківської області	3 661 ф., 775 148 од. зб.	25

9.	Державний архів Київської області	7 055 ф., 2 438 975 од. зб. (станом на 01.01.2015)	12
10.	Державний архів Кіровоградської області	з паперовою основою: 8 266 ф.; 1 353 118 од. зб.	75
11.	Державний архів Луганської області	Не визначено	43
12.	Державний архів Львівської області	5 149 ф., 2 550 794 од. зб.	98
13.	Державний архів Миколаївської області	5 950 ф., 1 121 620 од. зб.	38
14.	Державний архів Одеської області	13 016 ф., 2 054 079 од. зб.	25
15.	Державний архів Полтавської області	6 885 ф., 1 297 392 од. зб.	11
16.	Державний архів Рівненської області	4 087 ф., 1 076 050 од. зб.	13
17.	Державний архів Сумської області	8 361 ф., 1 276 312 од. зб.	27
18.	Державний архів Тернопільської області	3 575 ф., 704 903 од. зб. (станом на 01.01.2000)	3
19.	Державний архів Харківської області	4 662 ф., 788 047 од. зб.	29
20.	Державний архів Херсонської області	2 975 ф., 805 674 од. зб.	27
21.	Державний архів Хмельницької області	8 076 ф., 1 944 953 од. зб.	3
22.	Державний архів Черкаської області	7 690 ф., 1 159 204 од. зб.	5
23.	Державний архів Чернівецької області	4 134 ф., 1 545 777 од. зб.	27
24.	Державний архів Чернігівської області	10 184 ф., 1 861 055 од. зб.	48
Усього			687

Аналізуючи інформацію з фондів окремих архівів України (Львів, Тернопіль, Івано-Франківськ, Київ), зауважимо, що електронні виставки створено за тематичними ознаками, зокрема:

- присвячені актуальним проблемам науки, техніки та виробництва, питанням соціально-економічного, громадсько-політичного й культурного розвитку країни;
- до знаменних та пам'ятних дат;
- персональні, присвячені життю та діяльності видатних людей;
- комплекс експозицій, організованих послідовно в межах єдиної теми.

Центральний державний історичний архів України в м. Львові (ЦДІАЛ України) — один із найдавніших. У ньому зосереджено найбагатше зібрання документальних матеріалів ХІІ — першої половини ХХ ст. з історії Західної України, Польщі, Австро-Угорщини, Литви, Білорусії, Чехії, Молдови, Німеччини, Угорщини та інших країн Європи [15].

До позитивних змін, що торкнулися цього архіву впродовж 2016—2017 рр., належить модернізація інтерфейсу сайту та його інформаційного наповнення. 2016 р. розділ "Виставки on-line" був представлений однією електронною виставкою "Митрополит Андрей Шептицький", завдяки якій користувач мав змогу ознайомитися з біографією релігійного діяча, 17 його світлинами, а також особистим листуванням [19]. Нині розділ "Документальні виставки" представлено матеріалами з назвою "85 роковини Голодомору 1932—1933 рр.". Отже, тематика виставок змінюється відповідно до історичних подій.

Сайт Центрального історичного архіву вищих органів влади та управління в м. Києві (ЦДАВО) містить повніші відомості порівняно із веб-ресурсами

львівських архівів, зокрема представлено 62 електронні виставки, які містять фото та цифрові версії документів, стародруків, часописів, газет тощо, а також електронний покажчик фондів. Аналізуючи дані за 2016 рік [19], зазначимо, що кількість віртуальних експозицій на сайті зросла на 24%.

Під час вивчення ресурсів закордонних архівів досліджено, що їхня онлайнова структура чітка і насичена джерелами: процес оцифрування й представлення архівних матеріалів у мережі триває давно, що, безперечно, вплинуло на позитивні результати роботи цих установ.

Зокрема, найвагомішим підсумком інформатизації архівної справи в Польщі є створення Narodowe Archiwum Cyfrowe (NAC) — Національного цифрового архіву. Це перший польський цифровий архів, започаткований для збирання, зберігання і пошуку архівних матеріалів в електронному форматі. За словами творців NAC, до 2030 року в Інтернеті буде розміщено 200 млн цифрових копій ресурсів державних архівів Польщі. Крім того, фахівці NAC керуватимуть архівами електронних документів як інтегрованою системою всієї мережі архівів країни [18].

Фотографії NAC, відповідно до принципів архівів, було розділено на групи й колекції (виставки). До найважливіших належать:

— Koncern Ilustrowany Kurier Codzienny — Archiwum Ilustracji — містить майже 190 тис. зображень за 1910—1939 рр.;

— Wydawnictwo Prasowe Kraków-Warszawa (Zeitungsverlag Krakau-Warschau) — майже 18 тис. фотографій за 1939—1945 рр., зроблених для пропаганди Третього Рейху;

— w spuściznach prywatnych — фотографії, що документують карту бойових дій і боротьбу польських військових під час Другої світової війни [19].

Висновки. Отримані результати дослідження свідчать, що розробники інформаційних ресурсів українського архівного інтернет-простору не в повному обсязі використовують сучасні технології для розвитку галузі. Створення електронних виставок дасть змогу поетапно й повно оцифрувати матеріали Національного архівного фонду України.

У сучасних умовах віртуальна архівна експозиція є ефективним інструментом забезпечення віддаленого доступу до інформації. Електронні виставки архівів, що ознайомлюють користувачів з національними історико-культурними пам'ятками, оцифрованою рукописною спадщиною, не лише сприяють зростанню культурно-освітнього рівня громадськості, наступності національної свідомості, а й якнайповнішому представленню України у глобальному інформаційному просторі.

Використання архівних віртуальних виставок дає змогу розв'язати важливі завдання відповідно до запитів сучасного суспільства, зокрема вдосконалити обслуговування користувачів, ширше розкрити інформаційні ресурси архівів, надати доступ до наявного у їх фондах значного ресурсу культурних, духовно-ціннісних надбань попередніх поколінь нашого народу, що є надійним орієнтиром у сучасному інформаційному суспільстві, в утвердженні суспільних ідеалів, консолідації українського суспільства, збереженні його національної ідентичності й самобутності.

До переваг онлайн-виставок належать:

- віддалений доступ до архівних джерел;
- охоплення широкого кола читачів;
- краще збереження оригіналів документів;
- часова незалежність перегляду архівної інформації;

- одночасне представлення різних за матеріальним складником документів в одній експозиції (писемні документи, діафільми, аудіовізуальні документи та ін.);

- репрезентація значних за розмірами форматів документів (карт, атласів, креслень тощо);

- немає потреби у додатковому обладнанні для архівних установ.

Для ефективної популяризації історико-культурної спадщини доцільно у різних регіонах України створити робочі групи (історики, науковці, працівники сфери інформаційних технологій), які збиратимуть архівний матеріал, здійснюватимуть його оцифрування та популяризацію через електронні виставки на безкоштовних сервісах і сайтах обласних архівів.

Список використаної літератури

1. *Алексєєнко А.* Публікація електронних образів архівних документів: основні принципи (з досвіду роботи ЦДНТА України) / А. Алексєєнко // Студії з архівної справи та документознавства / Держ. архів. служба

- України, УНДІАСД; [редкол.: С. Г. Кулешов (голов. ред.) та ін.]. — Київ, 2012. — Т. 20. — С. 132—136.
2. *Бондаренко В. І.* Технологічний аспект функціонування віртуальної виставки в бібліотечному середовищі / В. І. Бондаренко // Бібліотека. Наука. Комунікація : матеріали Міжнар. наук. конф. (Київ, 6—8 жовт. 2015 р.) : в 2 ч. — Київ, 2015. — С. 225—228.
3. *Боряк Г.* Інформатизація архівної галузі сьогодні: поточні здобутки і завдання формування електронних ресурсів / Г. Боряк // Спеціальні історичні дисципліни. Питання теорії та методики. — № 11. — Ч. 2. — 2004. — С. 4—9.
4. *Вовк Н.* Використання архівних ресурсів у суспільстві: інформаційно-аналітичне дослідження / Н. Вовк, Х. Демків, О. Даниляк // Інформація, комунікація, суспільство 2016 : Матеріали 5-ї Міжнародної наукової конференції ICS — 2016. — Львів : Видавництво НУ "Львівська політехніка", 2016. — С. 328—329.
5. *Вовк Н.* Електронні інформаційні ресурси архівних порталів України та Польщі: порівняльний аналіз / Н. Вовк // Держава та регіони. Серія: Соціальні комунікації. — 2017. — № 1 (29). — С. 14—20.
6. *Вовк Н.* Оцифровані періодичні видання Західно-Української Народної Республіки як історичне джерело / Н. Вовк // Історико-культурні студії. — 2016 — № 1. — Львів : Видавництво НУ "Львівська політехніка". — С. 31—37.
7. *Гаранін О.* Вплив інформаційних технологій на утворення нових форм архівних джерел / О. Гаранін // Архіви України. — 2013. — № 6. — С. 86—94.
8. *Державний архів Львівської області.* — Режим доступу: <http://www.archivelviv.gov.ua>. — Назва з екрана.
9. *Косяк І.* Система цифрового неруйнівного відтворення інформації з раритетних носіїв / І. Косяк // Реєстрація, зберігання і обробка даних. — 2007. — № 3. — Т. 9. — С. 43—60.
10. *Курченко Т.* Електронні виставки та віртуальні екскурсії як умова доступу та забезпечення збереження цифрової історико-культурної спадщини на сайтах обласних краєзнавчих музеїв України / Т. Курченко // Інформаційна освіта та професійно-комунікативні технології ХХІ століття : матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції, 10—12 вересня 2015 р. — Одеса, ОНПУ, 2015 — С. 134—138.
11. *Лобузин І.* Оцифрування історико-культурної спадщини: технологія та управління / І. Лобузин // Реєстрація, зберігання і обробка даних. — 2012. — Т. 14, № 3. — С. 104—114.
12. *Папакін Г. В.* Електронна археографія: новітній напрям старої науки, її складові та стан досліджень / Г. В. Папакін // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. — 2012. — № 2. — С. 25—33.
13. *Туровська С.* Електронна виставка як комунікаційна модель діяльності наукової бібліотеки / С. Туровська, І. Смоляр // Вісник Книжкової палати. — 2015. — № 3. — С. 29—31.
14. *Тюрменко І.* Стан зберігання історико-культурної спадщини на веб-сайтах обласних державних архівних установ України / І. Тюрменко // Історико-культурна спадщина: збереження, доступ, використання : матер. Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 7—9 квітня 2015 р., Національний авіаційний університет / редкол. Тюрменко І. І. та ін. — Київ : Талком, 2015. — С. 226—229.
15. *Центральний державний історичний архів України, м. Львів.* — Режим доступу: <http://tsdial.archives.gov.ua>. — Назва з екрана.

16. Центральний історичний архів вищих органів влади та управління. — Режим доступу: <http://tsdavo.gov.ua>. — Назва з екрана.
17. Carabello Sanz. Transformation in Archives: a journey from traditional technology to digital technology / METODOS DE INFORMACION — Volume: 8. — Issue: 14. — Pages: 43—65, Published: 2017.
18. Narodowe Archiwum Cyfrowe. — Mode of access: <http://www.nac.gov.pl/instytucja/dzieje-instytucji>. — Title from the screen.
19. Yovk N. Archiva IResources of Ukraine and Poland in the Global Information Network // Public Policy and Economic Development: Scientific and Practical Journal. — Poznan-Mykolayiv : Adam Mickiewicz University, Petro Mohyla Black Sea National University. — 2016. Issue 7 (11). — P. 192—205.

Статья посвящена обзору существующих электронных выставок на сайтах ведущих архивов Украины. Представлена классификация электронных архивных выставок; проанализированы основные этапы и особенности их создания; приведены положительные результаты оцифровки документов для электронных выставок.

The article is devoted to the review of available electronic exhibitions on the sites of the leading archives of Ukraine. The author presents the classification of electronic archival exhibitions and defines their main stages. The article analyzes the main features of the creation of electronic exhibitions and presents the positive effects of digitizing documents for electronic exhibitions.

Надійшла до редакції 26 лютого 2018 року

ЗА РУБЕЖЕМ

УДК 027.022:727.012](510)

Чжан Хао,
аспірант кафедри інформаційної, бібліотечної
та архівної справи ХДАК

Проекты строительства публичных библиотек Китая

Висвітлено досвід проектної діяльності в напрямі створення і розвитку публичних бібліотек як складника національної документно-інформаційної системи Китаю. Приділено увагу проектам будівництва великих публичних бібліотек. Акцентовано на особливостях проектного управління КНР.

Ключові слова: документно-інформаційні установи, публічні бібліотеки, проектна діяльність, КНР.

Постановка проблеми. Розвиток китайської економіки супроводжується інтенсифікацією діяльності документно-інформаційних установ, серед яких провідне місце посідають бібліотеки. Науковий і культурний діалог між КНР та Україною сприяє обміну досвідом створення й розвитку документно-інформаційної системи, аналізу інноваційних напрямів діяльності, досліджень шляхів адаптації документно-інформаційних установ до мінливого цифрового середовища. Ефективним інструментом їх інноваційного розвитку, який дає змогу впевнено вирішувати поставлені державою завдання, є програмно-цільове управління як сучасний метод керівництва розвитком галузі чи установи. Його важливий елемент — цільова комплексна програма, адресний документ, узгоджений за термінами здійснення, ресурсами й виконавцями комплекс економічних, виробничих, організаційних завдань, спрямованих на якнайефективніше досягнення поставленої мети. Розроблення таких програм активно розпочалося в КНР у 1970-х рр. із введенням

технології будівництва нових бібліотечних споруд і нині засвідчує свою високу ефективність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні методологічні настанови виконання проектної діяльності окреслено в спеціальній літературі [3; 4; 5]. Організаційні механізми управління проектами, в межах яких проект розуміється як завершений цикл продуктивної діяльності: окремої людини, колективу, організації, підприємства або спільної діяльності багатьох установ і підприємств, обґрунтовує Д. Новиков [6]. Р. Краплич акцентує на загальній технології постановки й вирішення завдань управління проектами, специфіці управління проектами різних типів, зокрема корпоративними проектами й програмами, портфелями проектів, організаційними проектами [4]. Технологію розроблення інноваційних проектів як системи умов, форм, методів і засобів вирішення поставленого завдання обґрунтовують О. Качанова, Г. Шемяєва [2; 7]. Комплекс питань, що становлять сутність управління проектами, представлено у праці